

GLÓWNE KIERUNKI I WYTYCZNE PROGRAMU DZIAŁANIA ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

XLI Krajowy Zjazd Delegatów ZNP stawia przed nami kolejne ważne zadanie – przyjęcie i realizowanie głównych kierunków i wytycznych programu działania Związku Nauczycielstwa Polskiego na następną kadencję określających cele i zadania dla działalności naszej związkowej społeczności.

Efekty pracy nauczycieli i pracowników oświaty, obrazowane wynikami międzynarodowych badań umiejętności uczniów, zaangażowanie tych pierwszych, ich otwartość na zmiany, poświęcenie, powinny znaleźć odzwierciedlenie w statusie społecznym i materialnym tego zawodu.

Przeprowadzona w ogniwach organizacyjnych Związku kampania sprawozdawczo-wyborcza pozwoliła spojrzeć z dystansu na skuteczność i efektywność podejmowanych działań oraz dokonać oceny naszego udziału w kształtowaniu polskiej edukacji, obrony oświaty publicznej, ochrony statusu prawnego, materialnego czynnych i emerytowanych pracowników oświaty, a także naszej mobilności.

Mamy świadomość, że miniona kadencja wymagała od wszystkich członków ZNP wyjątkowej wrażliwości na pojawiające się propozycje rozwiązań i projekty zmian w prawie oświatowym. Wyzwalała w nas, związkowcach, gotowość do szybkiego reagowania na wiele niekorzystnych zmian. Umiejętność komunikowania się i prowadzenia negocjacji była naszym atutem w rozwiązywaniu wielu trudnych problemów.

Nadchodząca kadencja będzie kolejnym egzaminem z naszych kompetencji, wiedzy, umiejętności współdziałania, zdolności przewidywania skutków proponowanych i wdrażanych rozwiązań w oświacie. Będzie również sprawdzianem naszego funkcjonowania w środowisku zawodowym i społecznym, gotowości na efektywne włączanie się w zachodzące przemiany i otwartości na potrzeby innych, w tym społeczności lokalnych.

Jako spadkobiercy bogatej tradycji związkowej, w przededniu obchodów 110 rocznicy powstania ZNP oraz w 75 rocznicę powołania Tajnej Organizacji Nauczycielskiej, realizując strategiczne cele Związku Nauczycielstwa Polskiego będziemy:

- bronić statusu prawnego i materialnego pracowników oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki, emerytów i rencistów, kontynuować działania na rzecz ochrony miejsc pracy, nabytych uprawnień i możliwości rozwoju zawodowego,
- dążyć, aby podstawą zatrudnienia wszystkich nauczycieli, niezależnie od organu prowadzącego i typu placówki, była ustawa Karta Nauczyciela,
- uczestniczyć w budowaniu wysokiego poziomu edukacji narodowej dążąc do podnoszenia jej jakości i efektywności,
- przeciwdziałać likwidacji i prywatyzacji publicznych szkół i placówek oświatowych oraz przekazywaniu ich do prowadzenia innym podmiotom,
- dążyć do dostosowania systemu kształcenia, doskonalenia nauczycieli do wyzwań współczesnej szkoły i podnoszenia prestiżu zawodu nauczycielskiego,
- doskonalić działalność wewnątrzwiązkową poprzez dalsze umacnianie wizerunku ZNP, jako rozpoznawalnej organizacji związkowej działającej na rzecz wysokiej jakości polskiej edukacji,
- optymalizować gospodarowanie funduszami i majątkiem ZNP,
- umacniać wysoką pozycję ZNP na arenie międzynarodowej.

**STATUS PRAWNY I MATERIALNY CZŁONKÓW ZNP
- PRACOWNIKÓW OŚWIATY I WYCHOWANIA, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO,
EMERYTÓW I RENCISTÓW, POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA
KOMPENSACYJNE LUB PRZEDEMERYTALNE**

Statut Związku Nauczycielstwa Polskiego określając środowiska zawodowe, z których wywodzą się członkowie naszego Związku, zobowiązuje równocześnie wszystkie ogniwa związkowe do realizacji zadań będących odpowiedzialnością na występujące w tych środowiskach problemy.

Naszym zadaniem jest poszukiwanie takich rozwiązań, które zagwarantują realizację praw pracowniczych, zapewnią członkom ZNP odpowiednie warunki pracy i rozwoju zawodowego, a Koleżankom i Kolegom przechodzącym na emeryturę, rentę lub świadczenie kompensacyjne - stabilizację i poczucie bezpieczeństwa. Dlatego też będziemy:

- rekomendować rozwiązania ujęte w dokumencie strategicznym ZNP „Pakt dla edukacji”,
- przeciwdziałać niekorzystnym zmianom w ustawie o systemie oświaty i Karcie Nauczyciela,
- w oparciu o rzetelne badania i merytoryczne ekspertyzy działać na rzecz poprawy struktury i zasad wynagradzania oraz podejmować działania gwarantujące coroczny wzrost wynagrodzeń pracowników oświaty,
- podejmować działania w obronie miejsc pracy członków ZNP,
- kontynuować działania na rzecz utrzymania statusu prawnego nauczycieli specjalistów, poszukiwać sojuszników dla przyjęcia przez Sejm RP projektu zmian ustawy Karta Nauczyciela w celu ujednoczenia tygodniowego pensum pracy pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych i innych specjalistów,
- intensyfikować działania mające na celu wypracowanie i wprowadzenie mechanizmu stałego wzrostu nakładów na wszystkich poziomach edukacji do poziomu założonego w *Strategii Europa 2020* UE poprzez powiązanie wydatków budżetowych państwa z poziomem PKB,
- we współpracy z instytucjami rynku pracy wspomagać członków ZNP tracących pracę,
- wspierać nauczycieli w ich rozwoju i awansie zawodowym, będącym podstawą podnoszenia jakości kształcenia, stabilizacji zawodowej i poprawy warunków materialnych,
- poprzez swoje ogniwa, w tym Radę Szkolnictwa Wyższego i Nauki, proponować zmianę dotychczasowego modelu kształcenia nauczycieli,
- podejmować działania w celu poprawy sytuacji prawnej i materialnej pracowników administracji i obsługi, przeciwdziałając:
  - wprowadzaniu usługowych firm zewnętrznych do placówek oświatowych,
  - przekazywaniu zadań międzygminnym związkom komunalnym,
  - niekorzystnym formom zatrudniania pracowników niebędących nauczycielami,
- podejmować działania zmierzające do nowelizacji ustawy o pracownikach samorządowych w celu równego traktowania oraz zapewnienie większych środków na wynagrodzenie,
- wspierać oddziały ZNP w pracach nad ponadzakładowymi układami zbiorowymi pracy dla pracowników samorządowych,
- przeciwstawiać się pauperyzacji pracowników zatrudnionych w placówkach systemu pieczy zastępczej w ramach posiadanych kompetencji,

- przeciwdziałać mobbingowi i dyskryminacji oraz udzielać pomocy prawnej członkom ZNP,
- podejmować coroczne negocjacje płacowe z jednostkami samorządu terytorialnego, jako element rozwoju społeczeństwa obywatelskiego opartego na dialogu społecznym,
- przeciwdziałać kreowaniu negatywnego wizerunku nauczyciela (wykorzystując badania IBE z 2013 roku nad czasem pracy nauczycieli), upowszechniać osiągnięcia środowiska oświatowego (wyniki badań PISA), promować dobre praktyki funkcjonujące w zawodzie nauczyciela i pracy szkoły,
- działać na rzecz rencistów, emerytowanych pracowników oświaty oraz osób korzystających ze świadczeń kompensacyjnych i przedemerytalnych poprzez:
  - aktywizowanie ogniw związkowych do współpracy międzypokoleniowej, tworzenie mapy i kalendarza pomocy emerytom i rencistom w ogniwach ZNP,
  - wspieranie struktur związkowych w wykorzystywaniu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich Osób Starszych i Więzi Międzypokoleniowej,
  - wypracowanie i stosowanie przez struktury związkowe form wsparcia wobec członków ZNP po zakończeniu ich pracy zawodowej,
  - kontynuowanie działań dotyczących opieki zdrowotnej,
- zwiększać zakres pomocy socjalnej dla członków ZNP znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej m.in. poprzez powołanie fundacji związkowej.

DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA JAKOŚCI SYSTEMU EDUKACJI

Warunkiem wysokiej jakości edukacji jest stabilność ustroju szkolnego, który podlegać powinien ciągłemu doskonaleniu. Celem współczesnej szkoły jest troska o wysoką jakość oświaty. Służyć temu powinna systematyczna i profesjonalna analiza uzyskiwanych wyników w zakresie edukacji i wychowania. Naszym zadaniem staje się włączanie w zachodzące procesy przemysłanych zmian w oświacie, wpływanie na efektywność kształcenia i wychowania, dążenie do poprawy warunków pracy nauczycieli, pracowników administracji i obsługi. Służyć temu będzie:

- egzekwowanie realizacji przez państwo konstytucyjnych obowiązków w zakresie kształcenia i wychowania na wszystkich poziomach oraz domaganie się znaczącego wzrostu nakładów na edukację,
- ujęcie zadań realizowanych przez szkołę w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej,
- podejmowanie działań w celu przywrócenia i wzmocnienia uprawnień nadzoru pedagogicznego na poziomie kuratora oświaty, gwarantującego realizację spójnej polityki edukacyjnej państwa,
- przeciwdziałanie ograniczaniu autonomii dyrektora szkoły w relacji z organem prowadzącym;
- dążenie do wprowadzenia zmian ustawowych w sposobie wyłaniania i zatrudniania kadry kierowniczej w placówkach oświatowych, powierzanie stanowiska dyrektora wyłącznie osobom będącym nauczycielami,
- podejmowanie działań mających na celu wprowadzenie ustawowego systemu ulg podatkowych i preferencji dla podmiotów gospodarczych wspierających badania naukowe oraz kształcenie zawodowe,

- podjęcie działań na rzecz wprowadzenia edukacji filozoficznej w celu podniesienia umiejętności rozwiązywania problemów przez uczniów, rozwijania ich umiejętności krytycznego myślenia oraz zapewnienia im powszechnego dostępu do zajęć z etyki,
- zagwarantowanie w przepisach prawa oświatowego zapisu o funkcjonowaniu w godzinach pracy szkoły biblioteki, jako jednej z pracowni szkolnych
- monitorowanie działalności świetlic szkolnych, w tym wypełniania ich podstawowych zadań oraz funkcjonowania stołówek szkolnych, które pełnią ważną rolę w systemie opiekuńczo – wychowawczym;
- działanie zmierzające do zwiększenia z budżetu państwa wsparcia finansowego dla edukacji przedszkolnej,
- poprawa warunków nauki i pracy poprzez zmniejszenie liczebności uczniów w oddziałach przedszkolnych i szkolnych oraz grupach studenckich,
- monitorowanie warunków wdrażania nowej podstawy programowej,
- dążenie do wyeliminowania zbędnej biurokracji w pracy nauczyciela i szkoły,
- wypracowanie modelu kształcenia nauczycieli oraz efektywnego, spójnego z potrzebami współczesnej szkoły, wykorzystywania środków na doskonalenie zawodowe i doradztwo metodyczne,
- podejmowanie działań zmierzających do pełnego wykorzystania wiedzy, kwalifikacji, umiejętności nauczycieli, jako sposobu na podnoszenie jakości pracy szkoły, niedopuszczanie do zatrudniania osób bez kwalifikacji pedagogicznych na stanowiskach nauczycielskich,
- promowanie działań mających na celu efektywne przekazywanie wiedzy i doświadczenia tym, którzy rozpoczynają pracę w zawodzie,
- zapewnienie przez organy prowadzące skutecznej i profesjonalnej pomocy psychologiczno - pedagogicznej w każdej placówce oświatowej,
- dążenie do przywrócenia obowiązkowej opieki medycznej (w tym stomatologicznej) w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych.

DZIAŁALNOŚĆ WEWNĄTRZZWIĄZKOWA

Naszym zadaniem jest utrzymanie i wzmacnianie pozycji Związku, jako organizacji będącej odpowiedzialnym i profesjonalnym partnerem pracodawców, jednostek samorządu terytorialnego oraz organów władzy wykonawczej i stanowiącej, Związku który wśród partnerów społecznych jest rozpoznawalny jako organizacja dbająca o wysoką jakość edukacji i wychowania.

Doświadczenia mijającej kadencji, niosącej ze sobą liczne zmiany w systemie edukacji, często wprowadzane z próbami minimalizowania znaczenia organizacji związkowej, wymagające szybkiej i jednoznacznej reakcji wskazują, że siła organizacji tkwi nie tylko w jej liczebności.

Siłą jest wiedza, mobilność, spójność działań, pozycja wśród partnerów, otwartość na zmiany, na dialog, umiejętność definiowania problemów i przedstawianie propozycji rozwiązań oraz szybki przekaz informacji.

Naszym atutem w uzyskaniu zamierzonego celu jest bogactwo wynikające z długoletniej tradycji oraz doświadczona, poszukująca i stale doskonaląca się kadra związkowa. Jest to potencjał, który pozwoli nam na:

- kontynuowanie działań w zakresie optymalizacji struktur ZNP w celu zwiększenia efektywności i mobilności ogniw związkowych,

- wzmocnianie merytorycznej działalności wszystkich ogniw ZNP, rozszerzanie i pogłębianie wiedzy i umiejętności działaczy związkowych, dbanie o wysoką jakość ich pracy na wszystkich szczeblach organizacyjnych,
- doskonalenie systemu informacji, poradnictwa prawnego i obrony indywidualnych interesów pracowniczych członków Związku,
- zwiększanie odpowiedzialności i dyscypliny organizacyjnej działaczy i ogniw związkowych,
- efektywne wykorzystywanie uprawnień Związku w zakresie uzgadniania, opiniowania i konsultacji w pracach legislacyjnych na każdym szczeblu,
- podnoszenie efektywności gospodarowania funduszami związkowymi gwarantujące, zabezpieczenie finansowe dla realizacji zadań statutowych,
- usprawnienie systemu komunikacji i przepływu informacji wewnątrzwiązkowej (*Głos Nauczycielski* dla każdego ogniw ZNP, *Biblioteczka Prawna Nauczyciela i Pracownika Oświaty* oraz inne materiały informacyjne), doskonalenie działań w zakresie promocji i kształtowania wizerunku Związku,
- prowadzenie szerokiej działalności szkoleniowej, kulturalno-oświatowej, sportowo-turystycznej w celu integracji środowiska oświatowego oraz zwiększenia uzwiązkowienia,
- rozwijanie nowych form świadczeń skierowanych do członków ZNP,
- włączanie młodych pracowników edukacji w życie związkowe, organizowanie spotkań i szkoleń, popularyzację ZNP wśród doktorantów i studentów kierunków pedagogicznych; utworzenie Akademii Młodego Związkowca,
- wykorzystanie posiadanych uprawnień do organizowania i kierowania społeczną inspekcją pracy, kontynuowanie współpracy z Państwową Inspekcją Pracy,
- działania podnoszące świadomość członków ZNP w zakresie szeroko pojętej dyskryminacji i nierównego traktowania we wszystkich obszarach życia społecznego i politycznego, a także ze względu na formy zatrudnienia; powołanie Okręgowych Zespołów ds. Równego Traktowania,
- umiejętne, korzystne dla oświaty, włączanie się w kampanie wyborcze: samorządową i parlamentarną przy poszanowaniu pluralizmu przekonań politycznych członków Związku,
- doskonalenie zasad współpracy ZNP z jednostkami samorządu terytorialnego, OPZZ i innymi organizacjami związkowymi, społecznymi, politycznymi i pozarządowymi,
- działanie na rzecz społeczności lokalnych będące realizacją misji oświatowej wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

FUNDUSZE I MAJĄTEK ZNP

Działalność gospodarcza ZNP ma za zadanie finansowe i materialne wspieranie realizacji zadań statutowych. Dlatego należy wzmocnić poczucie odpowiedzialności za wspólny, związkowy majątek. Służyć temu będzie podnoszenie efektywności gospodarowania zasobami ZNP poprzez:

- stworzenie wieloletniego planu inwestycyjnego, lepsze wykorzystanie majątku Związku przez koncentrację środków finansowych,
- kontynuowanie działań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości będących w posiadaniu ZNP, doposażanie ogniw związkowych w sprzęt biurowy i urządzenia techniczne,

- wypracowanie nowego modelu działalności i współpracy poszczególnych jednostek organizacyjnych ZNP prowadzących działalność gospodarczą, stworzenie wspólnej strategii wydawniczej i szkoleniowej,
- konsolidację usług bankowych,
- monitorowanie sposobu wykorzystania składki członkowskiej,
- wspieranie ogniw związkowych w zakresie prowadzenia dokumentacji rachunkowej.

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZKU NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

ZNP w okresie dwóch ostatnich kadencji, uczestnicząc w akcjach i projektach międzynarodowych, tworzył nowy rozdział we współpracy z innymi krajami. Efektem tych działań było ugruntowanie wysokiej pozycji Związku w strukturach międzynarodowych i wybór Prezesa ZNP do władz Międzynarodówki Edukacyjnej (EI/ETUCE).

Najważniejszym elementem strategii dotyczącej współpracy międzynarodowej jest wypracowanie i sformułowanie długofalowych celów tej polityki.

Należą do nich:

- kontynuowanie współpracy międzynarodowej poprzez udział ZNP w pracach Międzynarodówki Edukacyjnej (EI/ETUCE), realizację projektów międzynarodowych, pracę w grupach roboczych i Stałym Komitecie ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki (HERSC),
- ułatwienie powszechnego dostępu do informacji na temat polityki edukacyjnej w krajach Unii Europejskiej poprzez wykorzystanie nowych sposobów prezentacji treści dotyczących współpracy międzynarodowej,
- monitorowanie wdrażania przez rząd RP (resorty edukacji oraz nauki i szkolnictwa wyższego) założeń wspólnej polityki edukacyjnej Unii Europejskiej oraz stopnia i sposobu wykorzystania funduszy strukturalnych,
- upowszechnianie informacji o realizowanej współpracy międzynarodowej i działalności nauczycielskich związków zawodowych w innych krajach poprzez organizowanie corocznej konferencji oraz seminariów dla członków ZNP zainteresowanych problematyką międzynarodową,
- wspieranie organizowania międzynarodowych imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych obejmujących środowiska oświatowe,
- wykorzystanie funduszy unijnych do poszerzenia współpracy ze związkami zawodowymi w wybranych krajach; realizacja wspólnych projektów wzmacniających działalność merytoryczną i organizacyjną ZNP,
- włączanie się Związku w akcje pomocy i wsparcia dla nauczycielskich związków zawodowych i społeczeństw państw dotkniętych kataklizmami i klęskami żywiołowymi.

Każda kadencja niesie ze sobą nowe wyzwania. Wychodząc im naprzeciw, w trosce o dobro i wysoki poziom oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki, dbając o status pracowników, przeciwstawiając się łamaniu prawa oraz dążąc do poprawy funkcjonowania statutowych ogniw Związku przyjmujemy „Główne kierunki i wytyczne programu działania ZNP” na następną kadencję.

XLI Krajowy Zjazd Delegatów ZNP zobowiązuje wszystkich członków Związku Nauczycielstwa Polskiego do aktywnego włączenia się w realizację przyjętych kierunków działania ZNP.